

Läkaren

Nr 1 1971

LÖSNUMMERPRIS 3:- inkl. moms

Tron på HELVETET

Docent Berndt Gustafsson, som är föreståndare för Religions-sociologiska institutet i Stockholm, upplyser att tron på helvetet har gått ned markant på senare år. 1955 gjordes en gallupundersökning, och då trodde 28 % att de som inte tror på Gud kommer till ett helvete. 1970 ställdes samma fråga till samma personer, och det visade sig då att endast 6 % av dem trodde på helvetet. 1955 sa 25 % att de inte trodde att de som inte tror på Gud kommer till helvetet. 1970 var siffran för samma personer 57 %. Det är alltså frågan om en kraftig omsvängning i opinionen. Samtidigt har tron på ett himmelrike efter döden ökat...

Men hur var det — trodde Jesus att ett helvete existerade? Fil. dr. Alf Ahlberg, som ägnat frågan om kristendomens sanning ett intensivt studium, svarar att Jesus väl liksom de största i mänsklighetens historia i viss mån var ett barn av sin tid, och det fanns ju på den tiden föreställningar om Gehenna som en brinnande ugn, där osaliga pinades och dödades. Men, säger dr. Ahlberg, det traditionella eld-och-svavel-helvetet är ingen kristen uppfinning, utan den kristna kyrkan övertog den från antikens föreställningar. Det finns t. ex. i den romerske skalden Virgilius Sjätte boken av Eniden en helvetesskildring, som skrevs före kristendomens uppkomst. Han säger att om jag hade hundra tungor av järn, så skulle jag inte kunna beskriva de hemska plågor som de osaliga får lida där. Djävulsbilderna som vi ser i gamla kyrkmålningar, härstammar från antika skogsgudar och andra liknande kufiska varelser.

*
Religionshistorikern professor Geo Widengren i Uppsala säger att han är övertygad om att Jesus trodde att ett helvete existerade. Jesus trodde på den dubbla utgången — att vissa människor skulle bli frälsta och komma till ett paradiset, medan andra skulle gå till evig fördömmelse i ett helvete. Paradiset och helvetet föreställde sig Jesus i traditionell judisk stil — helvetet som ett brinnande Gehenna. Professor Widengren är säker på att

Jesu tal om eviga straff inte var menat som symboler för en annan verklighet utan avsåg att beskriva verkligheten, sådan den är. Men det är mycket omstritt vilka Jesusord som är äkta. Man vet inte hur stor överensstämmelsen är mellan bi-

INTERVJUER

Sven Magnusson

belns Jesus och den historiske Jesus. Det är vanligt att när man inom en religiös församling skapar sig en teologi, så säger man att den stöder sig på uttalanden av en "profet", "mästare" eller liknande — i kristendomens fall på Jesus. Man kan således inte veta vilka av evangeliernas Jesusord som uttrycker hans egna tankar och vilka som är "församlingsteologi". Experterna är oeniga om vilka av Jesu ord som är äkta — men eftersom Jesu religion var den judiska och man inom den trodde på straff i ett brinnande helvete, så är det naturligt att tänka sig att

också Jesus trodde på detta. Domsskildringen med fåren och getterna t. ex. är traditionellt judiskt material.

Uppsaladocenten Lars Hartman undervisar i Nya testamentets exegetik. Vi frågar honom om Jesus trodde på evig, fysisk pina för de orättfärdiga. Det verkar, svarar han, som om Jesus i dessa stycken tänkte i sin samtids judiska tankeformer. Enligt dessa väntade straff de orättfärdiga. Men även om judiska, apokalyptiska texter talar om vad som synes vara fysisk pina, är det långt ifrån givet att man tänkte sig detta så konkret. När Jesus på vissa ställen i evangelierna, t. ex. Markus 9:43 ff., talade på liknande vis, är det risk att vi missförstår textens egenart, om vi fattar den på ett alltför konkret, fysiskt sätt. Det är sannolikt att uttalandena om det brinnande Gehenna o. dyl. var symboliskt menade. Egentligen var ju Gehenna soptippen sydväst om Jerusalem, där man brände upp skräp. Men det verkar som om Jesu förkärlek för de små och föraktade ledde honom till en mycket sträng attityd mot somliga. Detta allvar hade nog också den konsekvensen att han räknade med något som kallas **den dubbla utgången**. — Om Jesus var ett barn av sin tid? Ja, det var han.

VAD TROR NUTIDENS KRISTNA?

Det har intresserat oss att fråga ett antal kristna ur skilda kyrkor och samfund om de tror att det finns ett helvete. Vi har fått följande svar:

Redaktören på Dagen, fil. lic. **Olof Djurfeldt**, pingströrelsen.

Jag tror att ett helvete existerar, därför att det står om det i bibeln. Sedan måste man ha klart för sig att bibeln talar ett bildspråk, när det gäller det som finns på den andra sidan. Det används jordiska ord för att vi skall få en idé om det — det berättas t. ex. om gator av guld. På samma sätt är det i fråga om helvetet. Det står om den eviga elden, som är tillredd åt djävulen och hans änglar, och det står om pinorummet och om gråt och tandagnisslan. Allt detta ger en föreställning om något fasansfullt, vars innebörd vi inte helt kan fatta, eftersom det ligger utanför de jordiska erfarenheterna. Jag uppfattar helvetet som både kroppslig och själslig pina samt detta att vara avskuren från gemenskapen med Gud och ha kvar minnet av sina jordiska synder och inte kunna göra något åt sin belägenhet. Att pinan i helvetet är evig uppfattar jag så att själen för alltid har gått förlorad, att det för alltid är fråga om ett tillstånd av mörker och pina. Man kan kanske tycka att detta står i motsättning till tron på en kärleksfull Gud, men jag tror att för en människa, som hela sitt liv har avskytt att komma nära Gud och få gemenskap med Honom, skulle det

vara något värre och mer plågsamt att komma in i ljusets värld.

Pastor teol.lic. **Tom G. A. Hardt**, Evangelisk-Lutherska Kyrkan.

Bibeln inskräpper mycket energiskt existensen av ett evigt straff till kropp och själ. Särskilt kraftigt sker detta i evangelierna — av Jesus själv. Att bibeln innehåller en lära om helvetet är inte någon subjektiv uppfattning utan ett enkelt konstaterande av faktum. Nya testamentet och dess centralperson Jesus inskräpper den dubbla utgången: salighet eller förtäppelse. Denna lära går igenom hela den kristna kyrkans historia — och i den stora atanasianska trosbekännelsen heter det t. ex. att de saliga uppväcks till evigt liv och de osaliga till evig fördömelse. Man kan också säga att denna tro är drivfjädern bakom hela den kristna tron, ja

t.o.m. bakom hela den västerländska etiken och skiljer denna etik från moralläror i andra kulturkretsar, som saknar denna klara distinktion mellan rätt och orätt och mellan salighet och förtäppelse. I det ögonblick som denna drivfjäder tas bort, så faller hela maskineriet samman. Som evangelisk-luthersk präst är jag edsvuren på Den Heliga Skrift och på dess förklaring i de lutherska bekännelseskriterierna. I den augsburgska bekännelsen avvisas också som falsk och kättersk läran att det sker en sista utjämning, då allting upplukas av den gudomliga kärleken — en villolära som kyrkofadern Origenes omfattade. Vad är då helvetet? Enligt den kristna läran är själen odödlig, och köttet skall uppstå. För de till helvetet dömda innebär detta ett evigt lidande till både kropp och själ. Är då Gud grym? Därpå kan svaras att vad som är grymt eller

inte hos Gud, det kan vi överlåta åt Honom att bestämma.

Kyrkoherde **Erik Grönlund**, Svenska Kyrkan.

Det finns ett evigt helvete. Ordet finns inte i vår nuvarande bibelöversättning men saken. Jesus talade inte bara om evigt liv utan även om evigt straff. Och betyder evigt i ena fallet evigt varande, så betyder det också i det andra fallet evigt varande. I Svenska Kyrkan lär vi enligt Augustana 27 ordagrant så: "Vi fördöma dem som anse att de fördömda människornas och djävularnas straff en gång skall få sitt slut." Om detta står i motsats till tron på Guds kärleksfullhet? Nej!

Missionsföreståndare **Stig Abrahamsson**, Helgelseförbundet.

Utan tvekan tror jag att det existerar ett helvete. Om jag vill tro på bibeln och på Jesus Kristus som en absolut auktoritet, så kommer jag tyvärr inte ifrån detta faktum. Som kristen tror jag på möjligheten av förtäppelse i ett tillstånd utan hopp om frälsning. Jag tror också på möjligheten till evig salighet. Men jag kan inte tolka bort Jesu klara ord att det finns en evig fördömelse, och med den bakgrunden till evangeliet känns det oerhört angeläget att predika Jesu Kristi evangelium. Ingen kan ju komma till Fadern utom genom Kristus. Om det finns en motsättning mellan Guds kärlek och helvetets existens? Jag ser inget skäl att försöka tränga in i detta problem och förklara det i min förkunnselse. Gud har ju gjort allt som kan göras för att bringa människor frälsning. "Så älskade Gud världen att Han utgav sin enfödde Son." Om frälsningserbjudandet kan upprepas i det kommande livet? Nej, jag ser inga klara bibelord som antyder detta. Jag skulle gärna vilja att det vore så, men i bibeln ser jag den absoluta och avslutade frälsningsuppenbarelse, och det som det inte finns klara bibelord på, det vågar jag inte tro på och förkunna.

Bibelns uttryck om eld och maskar som inte dör etc. upplever jag som ett kraftigt symbolspråk, där Jesus anknöt till företeelser i sitt land. Gehenna var ju t. ex. en avstjälpningsplats utanför Jerusalem, där man brände skräp och där det ständigt brann och maskar kröp, så Jesus använde det tydliga som en bild för andliga verkligheter. Helvetet är en själslig pina, medvetandet om att man för alltid har utestängt sig från Guds gemenskap.

Kommendör **Gösta Blomberg**, Frälsningsarmén.

Inom Frälsningsarmén predikar vi helst om Guds nåd och Guds barmhärtighet. Men vi har ingen rätt att bortse från

Guds dom och Guds straff för dem som framhärdat i synd. Vår lära står fast på bibelns grund, och bibeln talar ju om eviga straff — vi kan inte förkasta bibelns lära. Men när det i bibeln talas om Gehennas eld, så måste man förstå att det inte är fråga om ett fysiskt lidande utan om själsliga kval hos dem som vet att de inte gör Guds vilja. Det är inte en fysisk eld — jag har inte hört någon inom Frälsningsarmén uppfatta det som kroppslig pina i eld. Detta gäller ju andevärlden, livet efter döden, och det har ingenting med det fysiska att göra. Syndarens straff blir att vara tvingad leva utan Gud.

Vid den yttersta domen sker enligt bibeln en uppdelning av människorna. Det talas om "får" och "getter". En del människor går till evigt liv och andra till evigt straff. Det eviga straffet innebär ett straff utan slut — för någon annan tolkning finns knappast belägg i bibeln. Men vi vet ju inte närmare vad evig fördömelse — och evig salighet — innebär.

Vi i Frälsningsarmén trycker på att Gud frälser oss till någonting snarare än från någonting. Det avgörande för var människan hamnar — om det blir i salighet eller fördömelse — är huruvida hon accepterar Guds erbjudande genom Jesus Kristus.

Pastor **Arne Imsen**, Maranata.

Jag tror på existensen av ett helvete, men de fasansfulla beskrivningar av helvetet, som Jesus ger, skall inte tas bokstavligt. Jesus använder ett symbolspråk för att göra denna del av läran åskådlig. Men han säger att straffet är evigt. Om detta står i motsättning till Guds kärlek? Nej, Gud är kärleksfull och samtidigt rättfärdig, och man kan inte spela ut den ena egenskapen mot den andra. Guds kärlek är frälsande, vilket Han har visat när Han gav oss sin Son till försoning för våra synder. Frälsningserbjudandet gäller hela mänskligheten — men frälsningen verkar inte passivt eller automatiskt, utan det måste vara fråga om ett personligt engagemang. Alla blir inte frälsta — en sådan uppfattning skulle strida mot Jesu ord enligt Nya testamentet.

Helvetets plågor är inte kroppsliga utan är upplevelsen av det permanenta, oförsonade tillståndet, insikten att möjlighet till försoning inte längre existerar. Men jag tror inte vi har möjlighet att tränga in i och fatta det tillståndet.

Lektor fil. lic. **Erland Sundström**, Missionsförbundet.

Några av människosläktets djupaste erfarenheter har trängts bort ur medvetandet. Dit hör det som gamla tidars tal om helvetet och de onda makterna innebar. Men detta betyder inte att den verk-

lighet som de bilderna och föreställningarna uttryckte försvann ur tillvaron. I stället kan man säga att helvetet brinner med en hetta som aldrig förr i människornas värld.

När man sedan talar om ett helvete bortom grav och död, så skall det väl förstås som en förlängning av det skuldmedvetande som människorna upplever inför den världssituation som vi alla bär ansvaret för. Varje försök att bortförklara helvetet genom att glätta till verkligheten är ju ingenting annat än en förfälskning. Vad så förtäppelsen i religiös mening innebär kan vi aldrig formulera i några teoretiska satser. Jag för min del brukar inskränka mig till två tankegångar som står emot varandra — den ena är att varje tolkning av helvetet som förminskar Guds kärlek är orimlig, och den andra är att varje tolkning som betyder en flykt från människans ansvar också är orimlig. Och i brännpunkten mellan de två tankegångarna tror jag att en rimlig tolkning måste sökas.

Inköpschef **Bo G. Wennerlund**, Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga.

Vi tror inte att det finns en sjö av eld och svavel, som människorna kommer att kastas i för att lida evigheternas kval, men vi tror på ett helvete i den meningen att människorna i livet efter döden kommer att lida av ånger och samvetskval i enlighet med sina gärningar på jorden. I livet häfter finns ingen glömska, och om människan inte omvänder sig, uppväcker den gudomliga rättvisans fordringar hennes odödliga själ till ett livligt medvetande om sin egen skuld. Varje människa som vill söka gottgöra vad hon brutit, kommer att ges tillfälle att betala till den sista skärvan och också att förlåta dem som gjort henne ont. Detta är ett av syftena med det tusenårsrike som kommer: att försona människorna med varandra.

Vid domens dag kommer alla människor att belönas i enlighet med sina gärningar. En del ärver det eviga livets krona, d v s ingår i Faderns närhet, en del ärver i sitt frälsta tillstånd en annan härlighet — den som liksom månens glans skiljer sig från solens eller stjärnornas glans skiljer sig från månens — och en del kommer på grund av sin inneboende ondska och oförmåga att omvända sig att bli djävulens barn. Vad som blir dessa senares slutliga öde vet ingen människa, ty det har inte uppenbarats och skall inte heller uppenbaras, annat än för dem som röner detta öde.

Gud är kärleken och vi kan inte föreställa oss att en kärleksfull Gud skulle pina eller förgöra människorna. Vi grundar vår uppfattning i dessa saker på vad Gud själv uppenbarat i vår tid genom profeten Joseph Smith och Mormons bok,

och bibeln bär vittne därom.

Flyg fotograf Erik Claesson, Jehovas Vittnen.

Vi tror inte att det finns ett helvete, som är en pinoplat. Ordet helvete kommer från det hebreiska *scheol* och det grekiska *hades*. Båda de orden betyder graven eller gropen. I kung Jakobs bibel har *scheol* 31 gånger översatts med helvete, 31 gånger med graven och endast 3 gånger med gropen. Men det är ett och samma ord. I en katolsk översättning har *scheol* 63 gånger översatts med helvete och 1 gång med gropen. — I vår nuvarande svenska bibel förekommer inte ordet helvete.

Det brinnande Gehenna, som Jesus talade om, var Hinnoms dal utanför Jerusalem, en plats där judarna brände upp skräp. Jesus använde i sin förkunnele Gehenna som en bild för att illustrera den eviga förintelse som kan drabba den människa som inte tar emot Guds frälsande ord.

Pastor Odd Palmer Jordal, Adventist-samfundet.

Vi tror inte på ett helvete som innebär evig pina. Enligt vår tro betyder evigt straff uteslutning från Gud och tillintetgörande. Gud sa till de första människorna i lustgården att om ni åter av en viss frukt, så skall ni dö. Vi räknar med att Gud menade vad Han sa. Ormen kom sedan och försäkrade att "ingalunda skolen I dö", och det var satans första lögn.

Vi tror inte på en odödlig själ. När människan dör, ingår hon i ett sömntillstånd — sedan kommer, efter domen, uppståndelsen. De rättfärdiga uppstår till evigt liv och de orättfärdiga till evigt straff. Straffet, som gäller i evighet, är döden. De orättfärdiga brännes upp: eld kommer ned från himmelen och förtär dem, så som det skildras i bibeln. Detta är säkert en fruktansvärd tilldragelse, men det är inget evigt liv i pina. Om ett evigt helvete skulle existera, gjorde det ju Gud till en våldsmän och tyrann.

Syndens lön är döden, men den som tror, har evigt liv. Så lärde Paulus, och det är också vår tro. Livet är i Kristus; den syndare som inte tar emot Kristus, dömer Gud till förintelse. Det finns enligt bibeln två vägar att gå: livets väg och dödens väg.

Pastor och riksdagsman Joel Sörenson, Svenska Baptistsamfundet.

Jag tror att vi som lever i vår tid är tvungna att sätta in det evangeliska budskapet i den världsbild som har vuxit fram. Jag kan personligen inte tänka mig att helvetet är en plats — lika litet som jag tror att jorden är platt med himlen välvd däröver. Vad som kommer här efter, efter döden, är en stor och mystisk hem-

lighet. Jag tror på någon form av identitet mellan det "jag" som nu är och det "jag" som kommer att finnas här efter. Helvetet innebär då en existensform för jaget. Jag tänker mig att det är ett tillstånd av bristande förmåga hos individen att äga gemenskap med Livets Herre, Gud själv, och ha delaktighet i Hans kärlek, Hans förmåga att älska. Tillvarons inners- ta väsen är kärleken. Det oerhörda måste vara att inte vara vidrörd av kärleken, inte kunna leva i kärlekens atmosfär, inte kunna älska. Jag upplever också tillvarons väsen som en kamp mellan (för att använda enkla begrepp) ont och gott, och den kampen kan tänkas fortsätta efter den korta tidsperiod av evigheten som jordelivet utgör. Jag har mycket svårt att på biblisk grund tänka mig ett nederlag för kärleken.

Beträffande Jesu hänsyftningar på ett helvete, Gehenna, så är det tänkbart att han liksom andra på hans tid använde sig av avskräckande platser som symboler för någonting hemskt för att låta människorna känna livets allvar. Man kan ju också tänka sig att Jesus själv i sin tro var bunden av sin tids föreställningar — men vi vet ingenting om Jesus. Historiens Jesus är oss inte bekant. Den vi känner är trons Jesus, som träder oss till mötes i de trosutsagor som finns i Nya testamentet, som ju inte är en historiebok utan ett trosvittnesbörd.

Jag upplever frågorna om de eviga ting som mycket svåra. Jag nalkas dem med ödmjukhet och mycket stor försiktighet men med stort allvar. För mig innebär den kristna tron inget vetande (så som i den moderna intellektualismen tolkar begreppet vetande) utan en känsla, en inlevelse. I min inre upplevelsevärld anar jag gudomliga sammanhang.

Predikant Rudolf Linderius, Fribaptist-samfundet.

Jag anser personligen att den traditionella helvetestron är en mycket förnedrande uppfattning. Därför måste man tränga in i den här saken och inte nonchalera den utan ta fram alla de bibelord som talar om att Kristus inte bara är någras frälsare utan alla människors. Om Gud uppfattas som en koncentrationslägerchef med raffinerade straffmetoder, då ger man Gud djävulska egenskaper, och det är mycket tragiskt och farligt. Om det hade varit så att djävulen haft makten, då hade man kunnat tänka sig något sådant som ett evigt pinorum — men Gud är kärleken och ljuset...

Vi fribaptister tror på rättvis vedergällning i en kommande värld. Och vi räknar med att straffen står i proportion till människornas handlingar och att deras syfte är att förbättra människan, korrigera hennes fel. En dag skall Gud bli allt i

alla, som det står i Första Korintierbrevet 15. Vi tror på tidsbegränsade straff i en kommande värld. Frälsningen — eller återställelsen som vi säger — blir till slut universell. Fienden — satan — skall få släppa ifrån sig vartenda byte.

Ordet evig skall i detta sammanhang i bibeln ersättas med tidsåldrig eller eonisk. Evigt straff innebär inte ett straff för alltid utan ett tidsåldrigt, d. v. s. tidsbegränsat straff. Just ordet tidsåldrigt är nyckeln till förståelse av det här problemet. Efter en evighet kommer nya evigheter, d. v. s. tidsåldrar, eoner.

Hur straffen kommer att utformas, är fördolt.

Biskop Sigfrid Fjellander, Liberala Katolska Kyrkan.

Av alla de skräckbilder som medeltidens teologer har funnit upp för att måla helvetets fasor, så finns det ingenting så utstuderat sataniskt som idén om ett lidande som aldrig tar slut och som är fullkomligt meningslöst. Så som Jesusorden "Gå bort ifrån mig, ni förbannade, till den eviga elden..." och liknande uttalande har tolkats av många kristna och getts en innebörd av evig pina, så kan de inte förenas varken med den kärlekens anda som är kristendomens grundton eller med vår känsla för vad som är rätt och rättfärdigt.

Ordet helvete finns inte längre i den svenska bibeln. Det finns två olika grundord som förr översattes med helvete. Det ena är Hades och det andra är Gehenna. Hades är ett grekiskt ord, som betecknar den mörkare sidan av underjorden — den ljusare sidan är egentligen paradiset. Hades är inget pinorum utan ett dödsrike. Gehenna är den avskrädesplats, Hinnoms dal, utanför Jerusalem, där man brände sopor. Denna plats använde Jesus som en bild i sin förkunnele.

Ordet evigt i bibeln torde inte betyda en oändlig tid utan en bestämd tidsperiod, en eon. Det är en mycket lång men ändå begränsad tid. "Evigt utan slut" är något som människor så småningom har tolkat in i ordet.

Vad Jesus menade med sådana ord som "Gå bort ifrån mig, ni förbannade..." vägar jag inte säga. Bibeln skrevs inte på Jesu tid. Vi vet inte hur Jesu ord har fallit, och det synes omöjligt att säkert tolka dessa ord, om Jesus någonsin har fallit dem. Bibeln måste läsas som vilken annan bok som helst. Vi måste känna att vi kan uppleva det vi möter där som sanning, inte bara goda det, därför att det står i bibeln. Mycket i bibeln är skrivet i högsta inspiration, men det är också mycket som helt enkelt är mänskligt.

Vad sker efter döden? Jag är — liksom några av de gamla kyrkofäderna — övertygad om reinkarnationslärans sanning. Vi

återföds och går på så vis genom olika klasser i vår andliga utveckling, varunder vi renas. Liberala Katolska Kyrkan har en tro på alltings återställelse, apokatastasis, grundad på bibeln. En gång skall allting återvända till Gud och Guds plan med människorna förverkligas. Då skall "Gud bli allt i alla och allting bli Sonen underlagt".

Biskop Stig Hellsten, Svenska Kyrkan. Helvetet är inte någon plats, allra minst en plats med bockhornsförsedda djävlar och glödande eldgafflar, så som det målades ut av medeltidens kyrkliga konst. Snarare är det ett tillstånd, en tillvaro.

Man kan under jordelivet leva på två sätt: antingen med Gud som centrum eller så att man inte vill ha något att göra med Gud. Förlängningen bortom tiden av detta liv med de två möjligheterna är det som vi kallar himmel och helvete. Himmelen är då en evig tillhörighet till Gud, kanske en tillvaro av total kärlek, och helvetet är motsatsen till detta — att inte höra till Gud.

Ivan Troëng: TIBETANSK TEKNIK

I sin bok "Försvunnen teknik" (1961) ger flygdirektören och flygplanskonstruktören Henry Kjellson många intressanta glimtar av tibetanernas mycket märkliga tekniska kunnande, som är nästan okänt i västerlandet. Tibetanaerna vaktar omsorgsfullt sina hemligheter, så att inte deras kunskaper kommer i orätta händer och används med nedbrytande och kulturfientliga avsikter. Deras högkultur är en sluten

Om det finns ett förtäppat tillstånd utan slut? Jag tror att om man tänker sig helvetet som ett tillstånd utan slut, då rör man sig med tidskategorien, och den är ju något som hör samman med det jordiska. Vi får nöja oss med att säga att helvetet är att inte höra Gud till. Längre kommer vi inte, tror jag. Men liksom det finns ett evigt liv här på jorden, ett liv i Guds kärlek, så finns det också ett helvete på jorden — det är där ondskan råder. Man kan sedan försöka tänka ut ondskan i kosmiska sammanhang — den blir då den fullständiga ensamheten utan Gud, då människan är utlämnad åt ofrid, intighet och ondska — och då har vi det som bibeln kallar för helvete. Detta perspektiv är hemskt nog, och jag tror inte vi skall försöka måla ut helvetet som någon slags pinoplat.

Vad lärde — eller trodde — Jesus om dessa ting? Vi får komma ihåg att Jesus hela tiden talar därom i bilder. Vad bibeln klart säger är att det finns två olika slut — ett liv med Gud och ett liv utan Gud — det finns ett evigt liv, och det

finns en förtäppelse, men bibeln är väldigt ointresserad av vad förtäppelsen närmare innebär. Det är bara detta: icke Gud, icke kärleken, icke godheten, att vara lämnad helt åt sig själv.

I Nya testamentet finns, teologiskt sett, två linjer — dels den dubbla möjligheten, evigt liv eller evig förtäppelse, dels också allas uppståndelse, då "Gud skall bli allt i alla". Båda dessa linjer finns, och jag tror att det är nödvändigt att hålla ihop dem — fastän de logiskt sett inte går ihop. Jag kan för min del inte släppa tanken på att Guds kärleks makt en gång skall vinna den yttersta segern.

De allra flesta som vi tillfrågat har villigt gett sin syn på den kristna helvetesidén. Några få har snabbt avslutat samtalet — kanske har de ryggat tillbaka för den ställda frågan, kanske har de trott att vi velat få dem att framstå på oförmånligt sätt. Tyvärr har ingen romersk katolik kommit med i enkäten, och det beror på att tre präster inom den trosgruppen inte har velat uttala sig.

"fortare än den snabbaste häst" och som håller oförändrad hastighet timme efter timme.

Sven Hedin har beskrivit dessa löpare, och den framstående tibetänkännaren Alexandra David-Neel berättar att hon under sina resor och vandringar tre gånger haft tillfälle att iaktta translöpare. Vid ett tillfälle red hon och hennes sällskap mödosamt över en gräsbevuxen högslett, då hon långt i fjärran fick syn

på en liten svart prick. Den kom närmare och närmare, men även i kikaren var den först bara en prick. En av munkarna i hennes sällskap fick låna kikaren och kunde genast se att det var en "lung-gom-pa", d. v. s. en snabbblöpande budbärare. Till hennes önskan att få möta denne och tala med honom, sa munken: "Ärevördiga dam, ni får varken uppehålla eller tilltala denna lama. Det vore för honom en säker död, ty budbärarlamorna får vid sin färd inte ett ögonblick hindras. Om han lämnar sitt hypnostillstånd vid oriktig tidpunkt, skakas han så häftigt därav att han dör." Om hans rörelser under löpningen skriver författarinnan: "Laman sprang inte, han tycktes lyfta sig vid varje steg från jorden och flög som en elastisk kula liksom hoppande i höjden. Den högra handen, i vilken han bar en ritualdolk, rörde han lätt. Det såg faktiskt ut som om dolken, vars spets var långt från jordytan, användes som en käpp mot vilken han vid varje steg stödde sig. Mina tjänare kastade sig platt på marken med ansiktet nedåtvänt, då laman passerade. Han fortsatte sin snabba färd som om han inte sett någonting av oss."

Alexandra David-Neel behärskade fullständigt tibetanska jämte flera tibetanska dialekter. Hon hade studerat i flera kloster i Tibet och avancerat till invigd, "initierad". Hon berättade om de högt utvecklade lamornas förmåga att vid kyla värma sin kropp genom meditation och frigörande av andliga krafter. Hon hade sett tibetaner sitta nakna och orörliga i snön i meditation under det att den fruktansvärda vinterblåsten ven och bet omkring dem. Hon hade sett adepter som under vintern badade i det fria och som torkade flera filter, doppade i iskallt vatten, på sin kropp. Vattnet ångade från filtarna som om de torkades över en värmeugn.

Hon praktiserade själv metoden under två tibetanska lärare, och under fem månader av den kalla perioden bar hon blott en enkel, tunn bomullsklänning. Hon avbröt dock dessa övningar, då hon märkte att de skulle ta för mycket av hennes tid och krafter i anspråk.

Hon berättar att under en resa till Lhasa hade den ved som samlats till deras nattläger blivit genomsur och omöjlig att tända. Hennes följeslagare sa att då hon var en invigd kunde hon värma sin kropp och inte bry sig om honom, han klarade sig själv.

Hon beslöt då att gå en medelväg. Hon samlade veden och tänddonen tätt omkring sig under kläderna mot bara kroppen och började sin meditation. Efter en stund kändes det som flammor av eld och värme omkring henne. Ved och elddon torkade, och hon kunde snart med lätthet tända en flammande eld. Hennes följeslagare som kom till elden, sedan den tänts, var både förvånad och imponerad.

Henry Kjellson ägnar betydande utrymme åt en beskrivning av hur tibetanerna med hjälp av ljud kunde lyfta stora stenblock. Han berättar att en till Tibet inbjuden svensk läkare, "Jarl", bevittnat och filmat hur tibetanska munkar lyfte upp stenblock, släthuggna, fyrkantiga block med 1,5 m sida och 1 m tjocklek, till en klipphylla c:a 250 m ovanför en äng, där man anordnat en "startplats" i form av en plan berghäll, där en c:a 15 cm djup skål med c:a 1 m diameter uthuggits.

Till denna startplats släpades de stora blocken med släpor dragna av jakoxar. När en sten kommit på plats mitt över den grunda urholkningen, startade en rad trummor och trumpeter ett enormt men taktfast oväsen. Instrumenten var placerade i en cirkel med 63 m radie, räknat från det stenblock som skulle lyftas. Det var 6 trumpeter av drygt 3 m längd och 13 trummor av olika storlek.

Efter c:a 4 minuters musik började stenen lyfta sig. Alla instrument höjdes så att de hela tiden var riktade mot stenen. Stenblocket höjde sig först sakta, sedan allt snabba-

re och rörde sig i en kastbana upp till klipphyllan, där det skulle användas. Själva luftfärden tog ungefär två minuter, och största höjden var 260—300 meter. Avståndet från startplatsen till klippväggen var c:a 250 m.

Kjellson har ingående studerat denna berättelse och kommit fram till att den kraft som lyfte upp stenblocken sannolikt alstrades av en luftvirvel — en tromb som orsakades av de mot samma punkt riktade instrumentens ljudenergi.

En sådan luftvirvel skulle behöva alstra en minskning av lufttrycket till 60 % av luftens normala tryck. Då skulle undersidans tryck överväga över oversidans med c:a 3 ton, d. v. s. lika mycket som stenens vikt och alltså skulle stenen börja lyftas.

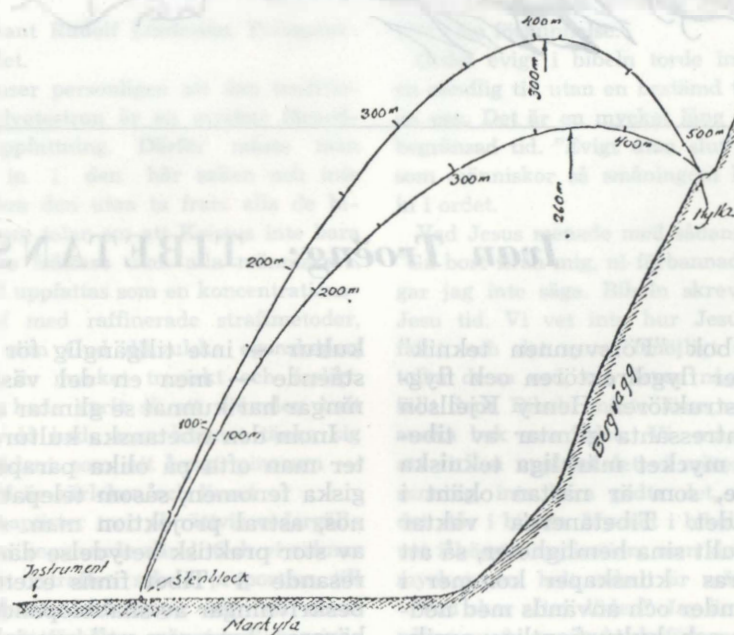
Några stenar slogs sönder, när de hamnade på klipphyllan. De skaffades undan och störtades ned av de munkar som befann sig där. Det tog c:a 10 minuter att få fram ett block och att skicka upp det. Man hann alltså med ungefär sex i timmen.

Litteratur:

Henry Kjellson: Forntidens teknik, 1956
Henry Kjellson: Försvunnen teknik, 1961

Anm. Henry Kjellson var född 1891 och avled 1962. Som flygdirektör konstruerade han flera militära flygplan. Han blev 1929 kompetensförklarad till en professur vid Tekniska högskolan. Han var f. ö. också världsmästare i bågskytte 1934.

Ivan Troëng är båtkonstruktör och har varit forskningsingenjör och lärare vid Skogshögskolan. Numera är han lärare på grundskolans högstadium. Han utgav 1964 "Kulturer före istiden" (Nybloms förlag).

Eventuell kastbana för stenblocken. Ur "Försvunnen teknik".

VARIA

UFO-FRAGMENT UNDERSÖKT

Condonkommittén gjorde kemiska undersökningar av ett magnesiumfragment, som uppgavs härröra från ett UFO. Fragmentet hade lånats ut av A.P.R.O., Aerial Phenomena Research Organization, i Arizona, och frågan var om det var så rent magnesium att det inte kunde ha framställts på jorden. Condonkommittén kom till resultatet att magnesium lika rent som provet hade framställts av Dow Chemical Co. vid den tidpunkt (1957) då fragmentet hade påträffats. Kemisten dr. Craig, som ansvarade för undersökningen, ansåg att provet inte visade någon unik eller icke-jordisk sammansättning — men psykologen dr. David Saunders, som fick sparken av Condon, hade sina tvivel på kommitténs slutsats, så som framgår av hans bok "UFOs? Yes!"

Nu har A.P.R.O. låtit två av sina vetenskapliga konsulter, dr. Walter W. Walker och dr. Robert W. Johnson, metallurger, göra en strukturell undersökning av andra fragment av samma prov. Ingen metallurg hade tidigare studerat provet, och ingen strukturell undersökning hade gjorts. — Det fackspråk som använts i A.P.R.O. Bulletin (juli—augusti 1970) vid beskrivningen av dessa undersökningar är svårt att översätta för en icke-fackman, och därför avstår vi från att försöka ge ett mera detaljerat referat. Men dr. Walker säger i ett uttalande att magnesiumfragmentets struktur och egenskaper tyder på att det skulle kunna härröra från en mera avancerad kultur än den jordiska.

Walker och Johnson fick Fontespriset för sin rapport. Detta pris utdelas till bästa vetenskapliga uppsats om UFOs, som sänds till en jury, vars ordförande är professor J. Allen Hynek.

VI KRÄVER

Tage Eriksson på FOA spelar en obetydlig roll inom ufologin. Men han är statlig expert i vårt land, och därför är det naturligt att vi som finner UFO-fenomenet betydelsefullt, ställer krav på honom. Vi UFO-intresserade, som är medborgare i det här landet, har rätt att ställa krav på tjänstemän som av-

lönas av allmänna medel. Om en tjänsteman i staten missköter sitt jobb, har vi rätt att påtala detta.

Tage Erikssons beteende som UFO-expert är inte ur vår synpunkt tillfredsställande. Vi bör kräva att han gör egna platsundersökningar och skriver rapporter om dessa, att han anlitar fackmän, t. ex. psykologer, för vissa undersökningar — och vi bör kräva att han visar såpass intresse att han håller kontakt med svenska UFO-grupper och utländska forskare samt att han läser den viktigaste speciallitteraturen.

Om Tage Eriksson fortsätter att nonchalera UFO-fenomenet, bör vår kritik framföras till hans chefer, och vi kräver då att han byts ut mot annan person, som kan vara mer lämpad för uppgiften. Kravet bör ges offentlighet genom pressen.

Vi vet att professor Hynek, som i många år gjorde platsundersökningar på uppdrag av amerikanska flygvapnet, småningom ändrade uppfattning. Från att ha varit skeptiker blev han en orädd talesman för betydelsen av vetenskaplig UFO-forskning. Tage Eriksson är inte dummare än att han skulle kunna dra rimliga slutsatser av en konfrontation med starka indicier och av kontakt med UFO-forskare i andra länder.

I en framställning till FOA borde landets olika UFO-grupper samt en del fristående intresserade kunna förenas. Ordalydelsen i skrivelsen bör nog diskuteras grupperna emellan.

NY BOK!

Dénis Lindbohm:

JAGETS ELD

Är reinkarnationsläran sann — föds vi alla till ständigt nya liv? Är inte döden slutet för oss? Dénis Lindbohm säger: "Mitt jag är odödligt — och så är också Ditt, ty vi är alla lika, vi är kosmiska resenärer: världsalltet är vårt hem."

Författaren minns att han har levt flera liv före sitt nuvarande. Han har upplevt sol och blod, ljus och mörker; han har dödat och blivit dödad, levt i främmande världar under andra himlar än vår.

Läs denna unika och fängslande bok!

Efterskrift av med.lic. N. O. Jacobson.

Pris 13:50 + moms o porto.

SÖKARENS FÖRLAG

Box 3063, 103 61 Stockholm 3

John Björkhem: **Det ockulta problemet**. En klassisk parapsykologisk bok nu i ny upplaga, tyvärr något förkortad — bl. a. har man slopat sista kapitlet "Vad ville Harry Price på Lunds lasarett?" Men högtintressant. Pris 13:25.

Bo R. Ståhl o. Bertil Persson: **Kulter Sekter Samfund**. En beskrivning av alla kända mindre religiösa samfund i Sverige. Saklig, innehållsrik. — Pressberöm. Pris 40:—.

Birgit Lange: **Jordskred?** "Det tycks finnas vissa saksakal att på nytt begrunda idéerna om döden som en port till en ny form av tillvaro", skriver författarinnan i denna bok om parapsykologiska fenomen. Pris 12:50.

Vår tids mirakler. Ett urval högtintressanta artiklar ur Sökaren 1964 — 1967. Pris 16:50.

SÖKARENS POSTORDERBOKHANDEL

Box 3063, 103 61 Stockholm 3

Moms o porto tillkommer på priserna.

Helmer V. Nyberg

Bäste Herr Magnusson!

Ert brev blev för mig ett hårt slag, och jag skall strax tala om varför. Jag har inte tidigare nämnt något om förhistorien till mina manus och måste därför börja från början.

Den 2 april 1966 förlorade jag min hustru, en underbart god människa. Sorgen efter henne grep mig på ett sätt som inte kan beskrivas. Jag kunde inte sova, inte äta, inte arbeta och funderade allvarligt på att ta mitt liv. Religionen kunde inte ge mig någon tröst. Ingen människa besökte mig. Jag blev lika ensam som vår Herre i Getsemane — det föreföll mig som om hela mänskligheten sov.

När jag var som djupast nere började emellertid något inom mig arbeta. Jag beslöt att söka upp ett medium, eftersom jag var förtrogen med spiritualismens tankar, jag likasom min hustru, även om vi aldrig knutit några kontakter å det hållet.

Jag ringde upp fru Agnes Röklander i Stockholm och begärde att få komma anonym. Hon fick inte veta mitt namn, mitt yrke, min vistelseort eller någonting. Jag hade med mig en nyinköpt bandspelare.

Denna seans räddade mitt liv. Jag insåg, att det faktum, att denna lilla människa i djup trans kunde förmedla c:a 30 fakta om mitt liv samt dessutom ge mig ett budskap som sporrade till att fortsätta livet, var ett underverk, det underverk jag aldrig trott på. Jag insåg också, hur

oändligt litet vi människor vet om vårt inre liv — vi vet ju inte ens om vi har en odödlig själ.

Ett oerhört behov att forska i dessa saker grep mig. I fyra år har jag nu studerat parapsykologi, gjort bandinspelningar och vissa experiment m. m. samt upptäckt, vilket oerhört obrukat fält för forskning som ligger framför oss som tror att livet är något annat än enbart materia.

Det var emellertid framför allt en annan sak, som jag personligen upplevde i min oerhörda ensamhet och som gjorde mig otroligt förvånad. Jag är lyriker vid sidan av mitt borgerliga yrke. Mina första böcker kom ut 1938 och 1942. Jag hade arbetat med mina dikter ungefär som alla lyriker: slipat, filat som en hantverkare. Jag älskade på den tiden rimmen, klangen, formen och fick mycket beröm för detta i recensionerna, inte minst av Sten Selander. När modernismen kom, slutade jag att skriva, därför att jag inte kunde förlika mig med att den bröt med de former jag älskade.

När jag 25 år senare såg min hustru ligga död i sin kista, slog det mig som en blix: Detta — hennes kropp — var formen, men hennes ande — innehållet — är något annat. Och så började inspirationen arbeta med mig på ett sätt, som jag aldrig kunnat tänka mig och inte heller nu förstår.

Jag kunde komma hem från mitt arbete, trött och alldeles tom i hjär-

nan, och sätta mig vid mitt bord, gråtfärdig, med en kopp kaffe. Då — då kom det. Jag började skriva. Tankar dök upp i hjärnan. Blixtsnabbt följdes de av nya, och på några korta ögonblick var en dikt klar. De var aldrig lika. Ibland begrep jag dem inte alls, och vad jag skrivit förstod eller visste jag inte, förrän jag satte mig vid skrivmaskinen och renskrev. Ingen dikt i de bokmanuskript Ni läst har tagit mer än den tid som åtgått för att skriva ner dem: 4—5 min. Jag skrev så snabbt att jag fick ont i handen. Ibland skrev jag ett tjugotal på en halvtimme, ibland tio på en kvart osv. Jag var inte i trans, men jag kan säga, att jag var tom på alla andra tankar än — som jag skulle vilja uttrycka det — de bilder och ord min osynlige medarbetare ingav mig. Jag betraktar det hela som automatisk eller åtminstone halv-automatisk skrift. Och alla dikterna handlade om andliga ting — om en skönhetsvärld, om ljus, färger, blommor, förståelse, kärlek, visdom och mycket mer. Innehållet överensstämde inte på något sätt med den sönderslitenhet jag kände inom mig.

Varje gång jag besökte ett medium, satte denna egendomliga kraft igång på nytt efteråt — särskilt när jag besökt fru Röklander. På tio månader skrev jag åttahundra dikter. "Samtal med osynlig" var den första, när jag var som djupast nere. "Bortom och här" kostade mig ingen möda — jag hade bara att plocka i

mitt lager. "Kolbäraren och danserskan" kom till så, att jag i en seans hos Anders Nilsson fick liksom en uppmaning att skriva. Det var bara att plocka ihop dem som jag tyckte passade ihop — prosaramen kom av sig själv utan nämnvärd tankeanstängning. Den blev färdig på tre dagar, inklusive maskinskrivningen.

Med "Tao i mitt hjärta" har det varit likadant. Jag hade hört talas om skrivning i en seans igen, plockat ihop de dikter som passade — och så infann sig prosaramen. Och det mest märkliga är, att med undantag för ett citat av en av Laotsees lärjungar, som jag kunnat sedan 20-årsåldern, samt namnet Tao och minnesbilden av en österländsk religion har jag inte vetat någonting om taoismen. Först när manuskriptet var renskrivet, råkade jag få en bok om världsreligionerna i mina händer, slog upp, läste och fann till min förvåning, att tankarna stämde med det som fanns i mitt manus — i moderniserad form!

I alla de senaser där jag varit med, har det alltid varit tal om mina böcker. Jag har fått beröm för dem från "andra sidan", och jag har beklagat mig över att jag inte fått förläggare.

Det har sagts att de kommer ut men att tiden inte var riktigt mogen för ett par år sedan.

Senaste upplevelsen var i Mullsjö för en och en halv vecka sedan. Ett för mig fullständigt främmande medium började plötsligt tala om en kinesisk ledare, som hade samband med mig. Han höll i handen en bok som innehöll något för var och en. Den handlade om Visheten, Likheten mellan alla religioner samt Kärleken. Jag kände genast igen innehållet: det var "Tao i mitt hjärta" som hon beskrev! När jag for hem var jag övertygad om att nu — nu skulle min bok bli antagen!

På måndagen kom Ert brev. Jag greps av ett djupt svärmod, ty min tro började vackla. Var en seans endast en återspeglning av en människas drömmar och förhoppningar? I så fall hade jag visserligen nått ett påvisbart resultat rent vetenskapligt sett — men hur blev det med allt det som sagts i seanserna om böckerna? Emellertid har jag aldrig hyst några överdrivna tankar om min egen betydelse, i varje fall inte medvetet, och i så fall var det mitt undermedvetna, som jag inte har kontroll över, som kom fram i seansen. Men vad är då vad vi kallar

"den andra sidan"?

I denna situationen befinner jag mig nu. Jag frågar mig med Pilatus: "Vad är sanning?"

Kanske Ni nu kan förstå, varför det hela, som Ni säger, är "litet för löst och ogenomarbetat". Den hastighet varmed jag skrivit har tvingat mig att sätta tankstreck i stället för skiljetecken. Inte ett ord, inte en stavelse har ändrats, utan jag har renskrivit allt som jag fått det. Och i min seans med Abrahamsson den sista veckan i februari säger han: "Du skriver. Är det inte automatisk skrift? Och du kan inte ändra det, då blir det inte bra!"

Jag har bara besökt den mannen en gång tidigare för två år sedan, och han vet inte mer om mig, än att jag heter Nyberg. Att jag skriver är omöjligt för honom att veta, såvitt jag kan förstå.

Jag tror inte jag orkar med att medvetet sätta mig och arbeta om dessa dikter. Jag kan helt enkelt inte göra något åt dem. De får ligga. Kanske det klarnar, kanske inte. Men min parapsykologiska forskning ämnar jag fortsätta.

Med hjärtlig hälsning
Eder

Helmer V. Nyberg

En bok för Er som funderar över tillvarons fördolda sidor:

DET GRÖNA GULDET

— möte med det kosmiska. Av Hillevi Lindahl

Här nedan några få utdrag ur den genomgående positiva kritiken i dags- och fackpress:

"Hillevi Lindahl har själv upplevt en rad fenomen som svårligen kan förklaras om man inte som hon tar bl a Rudolf Steiners tankar till stöd för sina teser. Hon gör en ovanligt grundlig tillbakablick på den esoteriska forskningens historia och stöder sig bl a på kabbalistiska skrifter. —

Man kan om Hillevi Lindahls Det gröna guldets säga som en nätt tysk Handwörterbuch i tio tjocka band säger om Kabbala: "— Den är ett imponerande försök att finna ett svar på den eviga frågan vadan och varthän, varför och för vilket högre ändamål världen och människan existerar och vilka hennes mål och strävanden bör vara."

Gunborg Lundén i NT-ÖD

"Författarinnan har själv ett rikt upplevelsematerial på det okulta området och har bedrivit efter vad jag förstär ett omfattande och verkligt imponerande forskningsarbete på egen hand, som fört henne i kontakt med bl a Rudolf Steiner. Det är här omöjligt att ta upp till granskning alla de olika områden hon behandlar i bokens fyra huvudavsnitt. Rubrikerna till dessa lyder: Mitt möte med det kosmiska, vari också ingår ett kapitel om Atlantis, Ett brospänn i materien med bl a ett läsvärt kap. om orakel, Människa — känn dig själv! — Vad sker med en bloddropes kraftfält när en människa dör? etc. samt Det nya eséerdömet med fina kapitel om Dödhavssesséerna, Andernas esséer, greven av Saint-Germain och annat. Allt intres-

sant och välformulerat utan onödiga krångligheter."

Eva Lejman i GRAAL

"Det är en ytterst fascinerande läsning denna bok bjuder på, grundad som den är på författarinnans egna andliga upplevelser, ett nyktert och klart intellekt och ett grundligt studium av vederhäftig och klarsynt okkult litteratur från nutid och icke minst från gångna historiska epoker. — — Som slutomdöme om Det Gröna Guldets vill jag för egen del säga att denna bok har ett värde innehållsmässigt och stilistiskt, som borde göra den till en bestseller, trots att den behandlar djuplodande, tankeuppförande världsåskådningsproblem."

Olof Thorborg i Seklet

"Om boks titeln skriver fru Lindahl i förordet, att grönt guld sedan gammalt är en symbol för den ljusskapande, kosmiskt-gudomliga drivkraft som står på mänsklighetens sida gentemot de mörkare, neddragande krafterna. — Med stort allvar och verklig uthållighet har Hillevi Lindahl trängt in i dessa svåråtkomliga sammanhang — därom vittnar den digra litteraturliste som framför allt hennes lugnt sakliga prövning och friskt personliga bedömning. Med ett klart och lättflytande språk när hon oss enkla funderare och ger oss vägmärken. För var och en som väckts till en s.a.s. nykter syn på det okulta kommer här en bok som spänner över allt det väsentliga i denna forskning.

— Läs Det gröna guldets!" Leo Torngny i Utan Gräns

Boken omfattar 180 sidor, kostar 24:— + moms och finns i bokhandeln. Den kan också beställas direkt från: Freijs Förlag, Box 24049, 200 46 Malmö 24, tel. 040/92 87 71, postgiro 6338 06-5.

DET SPÖKAR!

Av Claude Thorlin

Makarna Bror och Götha Nilsson på Markdahls gård, Hallstavik, i hjärtat av Roslagen, går omkring och är åtskilligt förbryllade. Den gamla 1800-talsgården, som i drygt 20 år utgjort deras lugna hem, har på senare tid blivit skådeplatsen för en del egendomliga och till synes oförklarliga fenomen. Saker flyttas utan synbar orsak. Främmande föremål kommer farande genom luften från — ingenstans. Mystiska knackningar och diverse oljud hörs.

En dag i slutet av maj i år besökte jag och min hustru Ellen den omtalade "spökgården".

Vetenskapsmän intresserade

Makarna Nilsson förefaller att vara två personer som står med båda fötterna fast på den jord som de själva i ett par decennier mödosamt brukat. Några överspända svärmare är de inte.

— Vi tror inte på spöken, försäkrar Bror och Götha, men vi kan inte förneka de mystiska fenomen som uppträder här. "Spökerier" säger

Götha Nilsson visar upp gaffeln som kastades genom luften.

grannar. "Parapsykologi" säger intresserade vetenskapsmän, som fått ta hand om en del av föremålen för närmare granskning. (Forskarnas namn kan för närvarande inte avslöjas, eftersom de vill arbeta ostört.)

Silvergaffeln

Fru Götha Nilsson berättar:

— Alltihop började en dag i mitten av mars. Klockan var omkring 7. Jag höll just på att duka frukost. Plötsligt uppfattade jag något som blänkta till i luften. Sedan följde en skräll. Jag trodde knappt mina ögon: Silvergaffeln, som jag nyss lagt på köksbordet, hade lyfts liksom av en osynlig hand och med våldsam kraft slungats mot en metallbeslagen tröskel mellan köket och tamburen, ett avstånd på c:a tre meter. Jag blev så förskräckt att det tog en lång stund innan jag vågade plocka upp den.

Kniven

— Fyra dagar senare, när jag stod vid spisen och lagade mat, skymtade jag plötsligt något mörkt, som avtecknade sig mot taket. Min första tanke var att det möjligen kunde vara en mycket stor insekt av något slag, som rörde sig ovanför mitt huvud. Man har ju hört talas om stora bananflugor och liknande, som kan följa med fartygslasten från främmande länder. Så med ens damp föremålet rakt ner i min shoppingbag av skinn, som stod i ett hörn. När jag undersökte bagen, fann jag till min oerhörda förvåning en stor fällkniv med svart skaft. Knivbladet var stämplat med ett kroksvärd och en krona samt bokstäverna ERN. Jag kan försäkra att jag tidigare aldrig sett denna kniv. Ingen här i bygden vill heller vidkännas den. Uppriktigt sagt blev jag verkligen skräckslagen, tog mig om huvudet och undrade om jag höll på att förlora förståndet...

Varför skulle vi inte publicera en spökhistoria från Roslagen? I synnerhet som den är skriven av vår specielle spökreporter — och är sann.

Porträttet

— Men det är inte bara knivar och gafflar som kommer farande här i huset. En fredagskväll då min man och jag satt i kammaren och tittade på månfarnarna i TV, hände något lika märkligt. En liten oval sten i storlek som ett hönsägg och lika slät som ett sådant kom plötsligt från ingenstans och landade på ett foto i glas och ram, som var placerat på TV:n. Där låg den sedan ovanpå porträttet, som inom parentes föreställer en oss närstående person, vilken avlidit under tragiska omständigheter. Vi satt handfallna och kunde bara kort och gott konstatera att ytterligare ett fenomen, lika oförklarligt som de övriga, inträffat här på gården.

Stenen i ladugården

— Har du märkt om fenomenen är bundna till någon bestämd person eller något speciellt hus här på Markdahl?

— Nej, min make kan beskriva ett likadant fenomen, som han bevittnade i ladugården.

Vi finner Bror Nilsson ute på gårdsplanen, där han är sysselsatt med en del grävningsarbeten. På min fråga angående händelsen i ladugården blir svaret:

— Jag satt vid morgonmjölkningen. När jag av en händelse kastade en blick ut genom en fönsterglugg, såg jag något gråaktigt, knytnävstort, som kom seglande halvannan meter över marknivån i riktning mot ladugården. Kan det vara en fågel eller en boll? undrade jag. Föremålet hade kurs rakt mot en dörr, som var igenspikad. På insidan av dörren hade jag lagt upp en massa hö. Ute var det snö och kallt. Alla dörrar och fönster var omsorgsfullt tillstängda. Jag väntade att få höra en duns, men allt förblev tyst. Av någon anledning lyfte jag blicken uppåt och fick då till min bestörtning se den grå tingesten liksom flyta fram under takstolarna inne i la-

Porträttet på TV:n som slogs omkull av den mystiska stenen.

dugården. Så med ens kom den farande över koryggarna, och med ett "plupp" klistrade den sig fast i betonggolvet alldeles intill min ena fot. Det var underligt att föremålet, som visade sig vara en sten, inte studsade mot det hårda golvet. På det ställe där stenen föll, var det också ganska vått, men jag lade märke till att den var fullkomligt torr och dessutom varm! Också denna sten var oval och slät som ett ägg men ungefär tre gånger större än den som föll på TV-apparaten. Nåväl, jag lade den åt sidan och fortsatte med mjölkningen. När jag lade sedan skulle hämta stenen, var den försvunnen — liksom upplöst i intet! Inte för att jag vill tro på nåt övernaturligt och sånt — men det här är ändå bra konstigt...

Knackningar och dunsar

Så långt lantbrukaren och f. d. smålänningen, numera rospiggen, Bror Nilsson på Markdahl, allmänt hållen för att vara en rejäl och pålitlig karl.

Tillbaka till köket och Götha Nilsson.

— Det lär ha förekommit en del ljudfenomen här på senare tid — mystiska knackningar och annat. Kan du berätta litet om det?

— Ja, vi hör rätt ofta knackningar och dunsar i huset. En gång hörde min make tydliga steg i trappan upp till sitt sovrum. Någon gick också fram till dörren och knackade hårt på den. När Bror gick upp och öppnade, fanns det inte en själ i närheten. Vid ett annat tillfälle, då jag var i övervåningen, lät det som om någon med all kraft dängt ett tungt

porslinshandfat i spiskanten. Det var ett förskräckligt ljud. Jag kunde tydligt höra hur handfatet gick i tusen bitar och hur skärvorna rök uteder köksgolvet. Jag rusade ner men endast för att finna porslinshandfatet på sin plats utan minsta defekt. Allt var i sin ordning. Men varifrån kom ljudet?

Inte så sällan får vi höra hur det skramlar och lever om bland grytor och kastruller. När vi tittar efter, står dock allt på sin plats helt och orört. Inte vet jag vilka krafter som driver sitt spel här på Markdahl, men kusligt är det...

— Har ni forskat i gårdens historia?

— Ja, vi har börjat så smått. Vi har t. ex. fått reda på att huvudbyggnaden har anor från senare 1700-talet. En del av bjälkarna är handhuggna med gammaldags bilor. Vi har vidare fått veta att Markdahl en gång i tiden användes till barnhem. Ett barn lär ha drunknat här under mystiska omständigheter. Huruvida det kan sättas i samband med de här senare händelserna, låter jag vara osagt.

Dörren

— Men för att återknyta till fenomenen kan jag berätta att några elektriker hade dragit ledningar på övre våningen i ett av sommarhusen här på gården. De hade hakat av en dörr. När de försökte sätta tillbaka den på plats, var detta omöjligt. Vi försökte med förenade krafter hjälpa till men måste ge upp. Dörren kunde omöjligt hakas in i gångjärnen. Vi antog att trävirket svällt av fukten. "Vi låter den stå till sommaren", sa jag. När alla avlägsnat sig, låste jag huset. Men när jag gick dit på morgonen för att hämta en kvarglömd sak, var dörren upphängd på plats! Frånvaron av fotspår i nysnön tydde på att ingen varit i närheten av byggnaden under natten. Man

måste låsa upp två dörrar för att komma till övervåningen, och bara jag själv hade nycklarna. Förklara det, den som kan, säger Götha Nilsson och lägger en vedklabb i den gamla köksspisens.

Astrid Gilmark

— Ni har ju anlitat ett spiritualistiskt medium för att försöka finna fenomenens orsak och eventuellt komma tillrätta med dem.

— Ja, Astrid Gilmark från Uppsala har varit här. Hon gick i trans och sade sig få kontakt med de döda. Våra avlidna förfäder passerade revy — det var som om tiden hade vridits tillbaka. En efter en beskrev hon dem med osviktig precision. Fru Gilmark redogjorde också för mycket som vi trott att endast vi själva kände till. Hon upplyste oss även om vem hon ansåg spökar här på gården, sade sig få uppgifter från andevärlden... Med den säkerhet som hon visade finns det heller ingen anledning att betvivla riktigheten i hennes uttalanden, säger Götha Nilsson till sist.

De märkliga händelserna på Markdahls gård är tydligen poltergeist- och apportfenomen. Sådana företeelser är väl kända för de parapsykologiska forskarna. Till poltergeistfenomenen räknas mystiska knackningar och skrämmande oljud samt saker som förflyttas och kastas utan synlig orsak. Apportfenomenet innebär förflyttning av föremål — även levande varelser — över stora avstånd, t.o.m. genom väggar.

Under senare tid har det s. k. Rosenheimfallet rönt stor uppmärksamhet av tidningsmän och forskare i flera länder. På ett kontor i västtyska Rosenheim nära München inträffade en del utomnormala fenomen: telefonerna började ringa utan orsak och skrivmaskinerna smattrade utan synbar påverkan; och glödlam- (Forts. på sid. 14)

Markdahls gård, i hjärtat av Roslagen.

VÄGEN TILL HÄLSA

VI

RAKOSTEN

Användningen av vegetarisk kost i okokt form, alltså råkost, har haft och har än i dag ivriga förespråkare. Sålunda har dr M Bircher-Benner (1867—1939) och den av honom grundade skolan i Schweiz under flera decennier betonat råkostens stora betydelse för människans hälsa. Även professor Werner Kollath i Tyskland jämte många andra framstående medlemmar av den ständigt växande Internationale Gesellschaft für Nahrungs- und Vitalstoff-Forschung rekommenderar varmt användningen av okokt vegetarisk kost. De framhåller, att varje måltid alltid borde börjas med någon okokt växtföda (frukt, bär, grönsaker, rotfrukter eller dyl.) antingen såsom sådan, i råreven form eller såsom råsafter.

I Sverige har, som känt, **Are Waerland** under en lång följd av år gjort en storartad insats för befrämjandet av den lakto-vegetariska hälsokosten, i vilken även råkosten ingår såsom en väsentlig del.

Dr Kuratsunes försök

År 1951 publicerade dr M Kuratsune*) några försök, vilka han utfört under ledning av prof M Mizushima vid Kuyshu-universitetet i Japan. Emedan dessa försök principiellt är av epokgörande betydelse, redogör jag för dem något närmare: Dr Kuratsune utförde tre försök med sig själv. Försökstiden var 120, 32 och 81 dygn. Försöken gick ut på att utreda frågan med huru kaloriknapp föda en människa kan klara sig och huruvida den kokta födan är likvärdig med den okokta. I följande tabell är försöksresultaten sammanställda.

Tabell			
Försök nr	I	II	III
Försöken varade i dygn	120	32	81
Den intagna födan innehöll i medeltal:			
Kalorier, kcal per dygn	1384	945	1143
Äggvita, g per dygn	37,4	29,2	40
Kolhydrat, g per dygn	273	180	212,6
Fett, g per dygn	11	9,8	11,2

*) M Kuratsune: Experiment on Low Nutrition with Raw Vegetables, Kyushu Memoirs of Medical Science, Vol. 2, Nr 1—2, June 1951.

Ovan anförda tal är omräknade för person med 70 kg:s kroppsvikt. Det är att märka, att hungergränsen för person med stillasittande arbete med 70 kg:s kroppsvikt anses vara ca 2.100 kcal per dygn och att förbrukningen av näringsämnen i genomsnitt för en dylik person i Schweiz motsvarar 3.250 kcal. Dr Kuratsune var alltså under sina försök utsatt för ca 50-procentig undernäring. Han var med andra ord ställd på en hungerdiet i alla tre försöken. Hans dagliga kost bestod av 150 g okokt helkornsris, som maldes till mjöl och knådades i vatten till deg, vidare av 500—1.000 g okokta vegetabilier (rättika, vitbeta, spenat, kål, batater o s v i råiven form), frukt samt något havssalt. Vanligt koksalt och animalisk äggvita kom ej alls till användning. Under försökens gång var dr Kuratsune hela tiden i fullt arbete vid sitt laboratorium.

Dr Kuratsune skrev: "Icke ett tecken på sjukliga blodförändringar kunde konstateras trots den radikala undernäringen och den långa försökstiden samt trots den ringa mängden ren växtäggvita i kosten." I verkligheten steg blodvärdena betydligt och sjönk aldrig under normerna. Mest steg blodvärdena i försök nr II, alltså i försöket med den minsta kalori- och äggvitetillförseln! Inget hungerödem (vattusot) visade sig heller under försöken.

Men — så snart som samma mängd föda intogs i kokad form, inträdde omedelbart hela hungersyndromen: hungerödem (vattusot) samt blodbrist, för att åter försvinna då Kuratsune återgick till den okokta födan. Kuratsunes försök utvisar sålunda, att den okokta vegetariska födan tydligen innehåller viktiga för vetenskapen än så länge okända näringsfaktorer, vilka förintar vid kokningstemperaturen och vilka för den mänskliga organismen är av primär betydelse.

Nya substanser i vegetabilier

Av allt att döma håller man emellertid i vår tid på att komma dessa viktiga faktorer på spåren, efter det man med tillhjälp av moderna undersökningsmetoder lyckats påvisa den ena nya substansen efter den andra i olika växtprodukter. Sålunda har t. ex. professor A I Virtanen jämte medarbetare vid Biokemiska Institutet i Helsingfors, Finland, under de senaste åren ur lök, kål, råg-, majs- och veteplantor lyckats isolera och karakterisera 18 för vetenskapen alldeles nya äm-

nen. Dessa nya substanser är normala ämnesomsättningsprodukter i de växter där de bildas och de har vanligen inga eller högst svaga fysiologiska verkningar.

Det har emellertid visat sig, att andra intressanta ämnen sekundärt kan bildas ur dessa primära substanser, om de ifrågavarande vegetabilerna utsätts för mekanisk sönderdelning t. ex. i munnen på växtätande djur. Dessa sekundära ämnen uppstår genom inverkan av enzymer, som frigöres ur växtvävnaderna genom den mekaniska sönderdelningen. Dessa sekundärt bildade substanser är ofta i förhållande till sina modersubstanser fysiologiskt synnerligen aktiva och kan av allt att döma vara av stor betydelse för människans och de växtätande djurens hälsa. Dessa nya rön visar oss tydligt, varför den vegetariska kosten beredd av okokta, färska vegetabilier antingen i råiven form eller som råsaft kan vara av helt annat värde än samma vegetabilier i kokt form. I de kokta vegetabilerna har nämligen alla enzymer förintats, varför sekundärt bildade substanser ej kan uppstå av modersubstanserna. T. ex. vid finfördelning av lök uppstår ett gasformigt ämne, som får tårarna att flöda ur ögonen. Kokad lök har däremot ej denna effekt, emedan det ifrågavarande enzymet inaktiverats vid kokningen. Den Virtanenska skolan har nyss isolerat modersubstansen till detta "tåralstrande" ämne. Dessa båda för- eningars kemiska natur är numera klarlagd.

Ovan anförda undersökningar ger oss den vetenskapliga förklaringen till den principiella skillnaden mellan den kokta och okokta vegetariska kostens näringsvärde.

Dr Kuratsunes ovan anförda försök bevisar, att den okokta vegetariska födan innehåller viktiga näringsfaktorer, vilka saknas i den kokta och vilkas kemiska natur än så länge är okänd. Tydligen har man genom de senaste årens vetenskapliga undersökningar utförda bl. a. vid Virtanens laboratorium börjat komma dessa viktiga substanser, som ger de okokta vegetabilerna deras större fysiologiska effekt i förhållande till de kokta, på spåren. Det ser ut som om näringsfysiologin i vår tid skulle befinna sig på tröskeln till ett nytt skede i sin utveckling — ett skede, då man kommer att söka utreda de enzymatiska processer, som äger rum i de krossade (söndertuggade)

vegetabilerna ävensom naturen av de aktiva och livsviktiga substanser, som härvid bildas, samt deras fysiologiska verkningar.

Om de kokta och okokta vegetabilernas förhållande till varandra har professor Virtanen uttalat sig på följande sätt: "I allmänhet måste man säga, att okokta och kokta vegetabilier i hög grad skiljer sig från varandra. Så är fallet åtminstone i fråga om växter tillhörande släktet Brassica (kål), Lepidium (krasse) och Allium (lök). Mycket och mödosamt forskningsarbete är ännu av nöden för att utforska de mångfaldiga substanser, som på enzymatisk väg bildas ur deras i okokta vegetabilier förekommande prekursorer (förstadier), och inverkan av dessa substanser på djur- och människo- organismen."

Virtanens nyaste rön

I ett föredrag som professor Virtanen höll den 27 november 1963 anförde han vidare följande beträffande den vegetariska kosten: Efter det man kommit underfund med att vegetabilerna innehåller för vår hälsa viktiga vitaminer och mineralämnen ävensom osmältbara substanser, t. ex. växtfiber, vilka är nödvändiga för en normal tarmfunktion, har den moderna näringsläran börjat tillmäta den vegetariska kosten allt större betydelse. Nämda egenskaper hos vegetabilerna räcker dock ej till att förklara de specialverkningar, som gör många vegetabilier till särskilda hälsomedel.

Redan för flera århundraden sedan har man nämligen känt till speciella verkningar av vissa växter. Sålunda omtalar Plinius d ä, som levde i början av vår tideräkning, att lök botar 28 olika sjukdomar och kål t. o. m. 87! I det forntida Egypten ansågs vitlök på grund av sina hälsobringande egenskaper som en helig växt. Dess användning under gångna århundraden som botemedel mot kolera samt andra tarminfektioner — ävensom tuberkulos — var ingalunda gripen ur luften. I vår tid har man nämligen funnit experimentell bekräftelse på vitlöks hälsobefrämjande egenskaper, efter det man påvisat att den liksom andra lökarter innehåller många olika svavelhaltiga ämnen med starka antibiotiska egenskaper. Redan för 30 år sedan observerade två forskare, att små mängder vitlök och vanlig lök befrämjade tarmluddens rytmiska rörelser samt ökade resorbtionen av druvsocker med 20 procent.

Tillsvidare har man dock ej ur näringsfysiologisk synpunkt fäst någon nämnvärd uppmärksamhet vid de otaliga organiska substanser, som förekommer i större eller mindre mängder i de olika vegetabilier, som användes som människoföda. Vid professor Virtanens laboratorium

Alltmer populära
manastrålände

LAPIS LINGUA

den mexikanska, tjugigt turkosskimrande
"TUR-smyckestenen"

från Sierra Madres inre — se SÖKAREN nr 1, 1964! — lovordad av framstående psykometriker och pendelspecialister, kan erhållas genom H. Schubert, S:t Eriksgatan 109, 113 31 Stockholm Va. Tel. 33 19 32. Många positiva uttalanden om L. L. finns av lyckliga ägare.

Vill Ni ha information om elixiret, den 250-åriga "Haarlemer healing oil", skriv till

Harald Schubert,
S:t Eriksgatan 109, 113 31 Stockholm

har man börjat intressera sig speciellt för dessa substanser efter det man där lyckats isolera den ena nya substansen efter den andra ur olika växter. Särskilt betydelsefulla och intressanta har de substanser visat sig vara, vilka på enzymatisk väg bildas ur sina modersubstanser (prekursorer). Och det är just i detta hänseende den okokta råkosten, som innehåller de specifika enzymerna i aktiv form, avviker från de kokta vegetabilerna, i vilka enzymerna inaktiverats. Det har nämligen visat sig att hela, oskadade växtvävnader innehåller fysiologiskt inaktiva prekursorer, av vilka sedan genom enzymatiska reaktioner bildas aktiva ämnen såsom aromämnen, slemhin- nor och körtlar retande ämnen, anti- biotiskt verkande ämnen, o. s. v. I de oskadade växtcellerna är precursorerna och de enzymer, som spjälkar dem, skilda från varandra, varför enzymreaktionerna kommer till stånd först efter det växtcellerna krossats, t. ex. genom söndertuggning i munnen av växtätande djur. Det har anförts bevis för att nämnda prekursorer och deras motsvarande enzymer förekommer i olika celler.

Vilken betydelse — ur näringsfysiologisk synpunkt — dessa än så länge mindre kända aktiva substanser har, hör den framtida forskningen till att utreda. Ett nytt och omfattande men synnerligen intressant fält ligger sålunda öppet för forskningen. Många iakttagelser tyder redan nu på, att många av de nyupptäckta substanserna — särskilt de på enzymatisk väg bildade — är av stor betydelse även som näringsfaktorer. Ett fastställt faktum är emellertid, framhåller professor Virtanen, att vegetabilier som människoföda i okokt respektive kokt form skiljer sig principiellt från varandra.

JULES VERNE MAGASINET

som med 1971 går in på sin tredje årgång, är en tidskrift för **science fiction** och **fantasy**. Den kommer ut med minst 4 nr. per år.

Bland medarbetarna märks bl.a. Denis Lindbohm, Ray Bradbury, Edmond Hamilton och Jules Verne själv.

Prenumerationspriset är 10 kronor för 4 nr.

Adress: **Jules Verne Magasinet** Box 19006, 200 73 Malmö 19. Postgiro: 63 80 86 — 9. Tel: 040/97 43 55.

RAJAYOGA av Swami Vivekananda

Jag betalar 75 — 100:— för ett ex. av den svenska upplagan av denna bok. Lennart Lidfors, Spelmanshöjden 18, 172 43 Sundbyberg. Tel. 08/98 44 01.

DU HAR EJ LÄMNAT MIG ...

Du har ej lämnat mig — jag tror det icke!

Du följer kanske som en strimma solsken

min skugga, där jag går i roligt grubbel.

Du är ej längre form — ty form är tvång —

nej, ande är du — ande blott är frihet!

O följ mig ända fram till dödens land — tag mig i handen, om jag skulle tveka som barnet, när det tar sitt första steg ut i en värld, där allt är nytt och okänt!

Då skall jag villigt följa — inget farligt kan finnas, där du själv är ljus och kärlek!

Helmer V. Nyberg

DET SPÖKAR (forts.)

por skruvades loss som av osynliga händer och föll till golvet samtidigt som böcker och andra föremål kastades omkring. Vid undersökning konstaterades det att fenomenen endast uppträdde när en av de anställda, en ung flicka, var närvarande.

Vetenskapsmän anser att poltergeistfenomen omedvetet framkallas av en närvarande person med psykiska spänningar. Oftast är denna person i pubertetsåldern.

När det gäller Markdahlshändelserna har ingen människa i pubertetsåren varit närvarande. Ibland har fenomenet uppträtt i närvaro av endast Götha Nilsson och ibland när endast Bror Nilsson varit i närheten. För de parapsykologer som menar att sådana här fenomen orsakas av dunkla krafter i unga människors undermedvetna, måste händelserna i Roslagen te sig som en utmaning. De stämmer inte så väl med de allmänna vetenskapliga teorierna. Kanske passar den spiritualistiska tolkningen att skeendet orsakas av avlidna personers andar bättre?

KONTAKT

Jag är en glad och utåtriktad kvinna, konfessionslös sökare, med djupa rötter i hem och natur. Mitt huvudintresse är läsning (skön- och facklitteratur). Jag söker en vän, gärna från landet, 55–60 år, med likartade intressen, att hålla av och känna samhörighet med i gemensamt hem. Har litet bo av ärvda antikviteter. Svar till "Stockholmska", Sökaren f.v.b.

Bekantskap önskas med hundvän av dam, 57 år. Svar till "Även landet", Sökaren f.v.b.

Rum med del i kök och bad finnes för bilburen äldre herre. Svar till "Livsdjup", Sökaren f.v.b.

Pris för kontaktannonser: 20 öre per ord + 1:— i eftersändningsavgift, dock tillsammans minst 6:—. Moms medräknad.

GRALSVÄKTARNAS SAMFUND

Möregatan 8, Stockholm

borjar ny kurs i

"VÄR NYA VÄRLD"

tisd. d. 19 jan. 71

tel. 08/25 23 44

43 05 79

Din personliga BIORYTM

uträknas enl. medicinalrådet dr. Wilhelm Fliess' metod, byggd på strikt vetenskapliga forskningsrön.

1. Biorytmogram eller pulsationsrytmen.
2. Högsta försäkringsskydd mot den egna mänskliga faktorn.

Ovärderligt för bl. a. varje bilförare — enl. statistiskt underlag. Begär information! H. Schubert, S:t Eriksgatan 109, Stockholm Va. Tel. 33 19 32.

ROSENKREUZARNES VÄRLDSÅSKÄDNING

eller Mystisk Kristendomslära

av Max Heindel

belyser de kosmiska såväl som de personliga levnadslagarna.

Kr. 45:— plus porto

THE ROSICRUCIAN FELLOWSHIP
svenska sektionen

Box 40261, 103 44 Stockholm 40

MWO-healinginstrumentet och kroppsenergialstraren

omtalad i SÖKAREN nr 8, 1965

demonstreras av H. Schubert, som även ger behandling (t. ex. hembesök).

Adress: **S:t Eriksgatan 109, Stockholm Va. Tel. 33 19 32.**

Ref. och behandling:

MARJA-KLINIKEN, Skeppargatan 11, Stockholm, tel. 08-62 78 99.

ENGELSKSPRÅKIG LITTERATUR

UFO, OCKULTISM, ESP ETC.
500 boktitlar lagerföres varav c:a 100 i pocket. Ytterligare c:a 3000 kan anskaffas.

Postorderbokhandeln

EDISTA

Fack 3

180 10 ENEBYBERG

NYTT TROSSAMFUND BILDAT

I denna vår nuvarande tid sker många märkliga ting. Bland dessa räknas tillkomsten av ett alldeles nytt trossamfund. Tills vidare har det ett tiotal medlemmar (enligt våra egna, okontrollerbara uppgifter). Vem spår vilken utveckling den nya bildningen går till mötes? Stora ting kan komma att utrettas för människornas upplysning.

Vi har tagit detta steg delvis för att få komma med i Bo Ståhls och Bertil Perssons nästa, reviderade och utökade upplaga av Kulter Sekter Samfund och delvis för att lagenligt bli befriade från moms (tror vi).

Rörelsens namn: **Den Enda och Uteslutande Sanningen (D.E.U.S.).**

Grundare och nuvarande ledare: Sven Magnusson.

Officiellt tidskriftsorgan: Sökaren.

Medlemsavgift: Två öre (gäller en femårsperiod).

Rörelsens dogmatik:

Axiom av första graden (allmängiltiga): Inga.

Axiom av andra graden (personliga): Jag existerar.*

Kommentar: Med "jag" avses den individuella personen.

Några transcendentia trossatser har ännu inte kunnat fastställas. Vi vill nämligen, hållande oss på jorden, inte acceptera några utsagor, vilkas absoluta — och ej relativa — sanning kan vara tvivel underkastad. Vi önskar ej riskera vårt anseende och vår självaktning genom att göra påståenden som kan vara struntprat.

Detta om trossatserna.

Vårt vetande är däremot ansenligt. Det kan i korthet sammanfattas i orden: Allt är sant. Kommentar: Allt som upplevs är sant (som upplevelser).

Etik: Vi ska vara vänner allihop!

Som hedersmedlemmar invälsjs 3 1/2 miljarder människor. (Ni behöver alltså inte skicka in någon medlemsavgift.)

Förslag till trossatser för D.E.U.S. mottas gärna, men vi kommer att vara restriktivt försiktiga med godkännande av nya dogmer. Revidering av inom rörelsen redan existerande läror kan ifrågakomma.

*) Jämför Cartesii ord: Jag tänker, alltså finns jag till.

BOKRECENSIONER

RELIGIÖSA MINORITETER

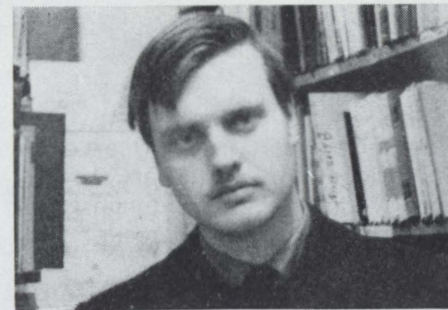
I oktober förra året utkom den rätt länge aviserade boken av Bo R. Ståhl och Bertil Persson om religiösa minoriteter i Sverige. Den heter "Kulter Sekter Samfund", kostar c:a 40 kronor (326 sidor) och är snyggt designad ut- och invändigt. Förläggare: Proprius.

Detta torde vara den första djupgående inventering som gjorts i vårt land av de mindre, religiösa samfundsbildningar som existerar. Författarna har strävat efter att få med alla sådana grupper, oavsett hur små de är. Bland de största "minoriteterna" finner vi Jehovas Vittnen, Maranata, mormonkyrkan, Adventistsamfundet och spiritualisterna. Men det finns också "rörelser" som knappast räknar mer än en eller två-tre anhängare! I allt är åttio grupper medtagna.

De större och etablerade kyrkorna behandlas inte, eftersom de finns beskrivna i arbeten av andra författare. Inte heller har de stora främmande religionerna kommit med. Ståhl och Persson har velat begränsa sin studie till att omfatta kristna och kristet besläktade smågrupper.

"Kulter Sekter Samfund" är kanske främst ett fascinerande dokument över människosinnets sökande efter mening och sanning — och dess (olika) lösningar av det stora sanningsproblemet. Så många vitt skilda religionsuppfattningar, tolkningar av samma verklighet! Alla är de avpassade efter de olika människornas egenart, och hos många finns en stark tro att just deras egen religion är den enda rätta.

Men var finns sanningen? Är den hos någon av dessa minoriteter? Om man studerar skilda religioner och filosofier, var hamnar man då till slut? Blir man irvingan eller kristadelfian, blir man unitar eller hjortorian? Eller blir man övertygad baha'i eller sufi, spiritualist eller gralsväktare, eller kanske Martinusman eller anhängare av profeten Emil Julius Jonsson? Ja, vad man "blir", det beror ju på hur man är "programmerad", d. v. s. vilka tankar och föreställningar man under sitt liv tar upp och accepterar som väsentliga. Sätt in den stora frågan "Vad är sanning?" i medvetandet hos en människa — hon bearbetar problemet och löser det inom ramen för sina egna möjligheter. Hon blir kanske antroposof eller rosenkreuzare eller scientist — om nu resultatet alls blir en religion. Hon kan ju bli ateist eller agnostiker också — men om

Bo R. Ståhl

de trosriktningarna handlar inte den här boken.

"Kulter Sekter Samfund" är ett i Sverige unikt försök att sakligt berätta om alla nutida små svenska religiösa grupper som finns. Det är ett pionjärbete och kan vara ett värdefullt referensverk. Huvudförfattaren — Bo R. Ståhl, 24 år, herrnhutare — har sedan tidigare ungdomen haft ett intensivt intresse för olika religioner och har i många år samlat material till boken. Han är en utåtriktad person som inte bara suttit hemma och plöjt igenom litteratur utan också skaffat sig personliga kontakter och vänner inom de skilda grupperna.

Men "Kulter Sekter Samfund" är ännu inte avslutad. Säkert finns det fler minoriteter att ta med i nästa upplaga — och det behövs också bearbetning och noggrann korrekturläsning, innan en ny upplaga lämnas ut. Diverse sakfel kan elimineras genom förnyad kontakt med de beskrivna grupperna.

SM

RELIGIÖS SKEPTICISM

Den outtröttlige översättaren av betydande litteratur Alf Ahlberg, f. 1892, har till svenska överfört ett arbete av en amerikansk Yale-professor, Franklin L. Baumer, vilket 1960 utkom med titeln "Religion and the Rise of Scepticism" (religionen och skepticisms uppkomst). På svenska har boken fått heta "Skeptiker och sökare" med tillägget "Fyra århundraden av religiöst tvivel och sökande efter en tro i Västerlandet".

Boken är "en idéhistorisk översikt av de senaste fyra seklers skeptiska tradition i Europa". Religiös skepsis är ingen ny företeelse, utan den är väl, liksom religionen, jämgammal med mänskligheten, men den "nya tiden" blev en verklig "förnuftets tidsålder", då man frigjorde sig från de traditionella religiösa föreställ-

ningarna och beroendet av kyrkan och sökte sanning med förståndet.

Filosofen David Hume låter sitt alter ego Philo säga: "Jag vet inte. Alla religiösa läror dras med oöverkomliga svårigheter... Men på det hela taget banar de alla väg för en stor seger för skeptikern.. Att avhålla sig från att göra några som helst uttalanden är här det enda förnuftiga." Scepticismens historia pekar kanske på en slutlig seger för tvivlet, men frågan är då om detta är en seger i glädje. Kanske den bristande gudstron innebär att människans dåliga egenskaper får fritt utlopp, att hon mister den i sitt väsen inneboende värdigheten och blir inhuman och rå? Kanske beror negativismen och tomheten i 1900-talets konst, litteratur och filosofi i hög grad på den religiösa trons förfall.

Scepticismen är född ur sanningskravet. Skeptikern säger med Hedenius att han inte kan tro på något som det inte finns förnuftiga skäl att tro på. Scepticismens inflytande är mycket starkt i nutiden, sekulariseringen har gått långt, det religiösa tvivlet är vitt utbredd och djupt rotat bland de "intellektuella".

Men skepticismen har sina svagheter, både på känslösidan och förståndssidan. Utarmningen på tro har känts plågsam, det har varit svårt att existera i ett trossvakuum. Det metafysiska tänkandet har knappast fått uppleva någon pånyttfödelse, men det har hos många skeptiska intellektuella märkts en metafysisk törst, en längtan efter "mening", och det har uppkommit vissa andliga strömningar i nutiden, vilka innebär intresse för religiösa hypoteser och religiös erfarenhet.

Även om det hos nutidsmänniskan finns ett andligt behov, som är nära förbundet med en känsla av livets meningslöshet, torde den religiösa tron i alla fall ha små utsikter att få uppleva en betydande renässans, om den inte för ett stort antal av den intellektuella eliten framstår som sann. Enbart längtan är inte nog för att åter ge tron ett dominerande inflytande.

Det är anmälares uppfattning att en debatt kring möjligheten av en religiös världsåskådning väsentligen måste röra sig kring de parapsykologiska fenomenen. Men i "Skeptiker och sökare" finns ingen antydning om att det stora PSI-problemet existerar. Vägen till en religiös tro kan endast gå över parapsykologin. När den intellektuella världen inser detta, får den sökande tanken ett nytt arbetsfält.

SM

SM:

TEOSOFI?

I en underlig och ofta plågsam värld synes det angeläget att **söka sanningen**, den hela sanningen, världssyntesen, och även delsan-ningar. Sökandet sker olika hos olika människor. Trots vår grundläggande likhet att vara andlig substans, psyke, i materiell substans, kropp, är våra intressen och önsksningar skiftande. En del sökare söker främst i bibeln, och de tar del av olika slags bibeltolkningar och ingår sannolikt till slut i någon sekt eller något samfund, vars lära möter gensvar i deras personlighet. En annan typ av sökare, som i allmänhet är mera intellektuellt betonade, är de som har en vetenskaplig orientering. Dessa läser vid universitet eller på annat sätt sådana ämnen som psykologi, filosofi, fysik, biologi etc. med en tanke att försöka tränga in i verklighetens natur och finna den sanna världsåskådningen. Vår tidskrift görs inte för något av de två slagen av sökare utan för en ännu exklusiv grupp som framför allt finner angeläget att studera parapsykologiska fenomen, UFO, livsföringsfrågor samt etik och metafysik i olika religioner och filosofier.

Kan man säga att Sökaren har en närmast teosofisk intresseinriktning? Jag tycker att teosofernas tre punkter stämmer bra med vad jag sysslar med. Teosofiska Samfundets uppgift är 1. att bilda en kärna av mänsklighetens allmänna broderskap utan avseende till ras, trosbekännelse, kön, samhällsställning eller färg, 2. att uppmuntra jämförande studier i religion, filosofi och vetenskap, 3. att studera oförklarade naturlagar och människans latent kraft. — Det sägs också att det som förenar teosoferna mera är ett gemensamt sökande än en gemensam tro. Allt detta passar mig bra, liksom åsikten att "det andliga är det centrala i tillvaron, från vilket allt härrör och till vilket allt återvänder". Själv tror jag att ande är universums grundsubstans, att världsalltet är ett le-

vande, andligt väsen och att vi alla varelser till vårt inre jag är delar av världsanden. Detta är väl närmast vedanta och hinduism, men teosofin rör sig ju mycket i de tankesfärerna.

Trots likheten med teosofisk åskådning och teosofiskt sökande får jag konstatera att jag känner mig främmande för de gamla teosofiska lärofäderna. Jag har läst i skrifter av Blavatsky, Besant och Leadbeater och funnit dem sakna den förståndskvalitet som man kräver av god litteratur. Uppriktigt sagt är jag förvånad över att teosoferna alltjämt åberopar sig på de där gamla förgrundsgestalterna, som jag finner diffusa och ovederhäftiga.

Madame Blavatsky sa att teosofi är gudomlig kunskap eller vetenskap. Den inställningen är jag främmande för, eftersom jag anser att vi i allmänhet får uppskjuta vårt omdöme och — som jag framhållit i en tidigare artikel — röra oss med **möjligheter** enbart.

Det finns stor släktskap mellan min tro och mitt sökande och teosofernas tro och sökande: intresset för psykisk forskning, reinkarnationsläran, vegetarism, UFOs, österns religioner och filosofier, levnadskonst, men jag känner mig tveksam beträffande tolkningen av dessa företeelser (frånsett vegetarismen) samtidigt som jag har intrycket att teosoferna har ett ganska svalt intresse för ett noggrant studium av det utomnormala och mera hänger sig åt spekulationer, känslor och stämningar.

Jag är väl inte teosof — eller kanske man kan säga att jag för fram teosofi så som jag ser på det och anser att det bör vara. Teosofi betyder "gudomlig vishet". Om man uppfattar detta så, att det är öppet och sakligt forskande inom för sökaren väsentliga livsområden, så är jag med på det.

Man kan väl anse att Sökaren "ligger åt det teosofiska hållet" — ?

SÖKAREN

Nr 1 1971 Årgång 8

Adress: Box 3063, 103 61 Stockholm 3

Red o ansv utg: Sven Magnusson

Postgirokonto: 70 60 47-8

Tel: 08/69 60 27

Redaktionsråd:

Nils-Olof Jacobson, Bo R. Ståhl,

Agne Windmark

PRENUMERATIONSPRISER

Helår (10 nr) 29:00

Halvår 15:25

I Norge och Danmark kan prenumeration ske med svensk postgiroanvisning, varvid priset blir detsamma som i Sverige.

I Finland kan inbetalning göras till Akademiska Bokhandeln, Postfach 10128, Helsingfors 10, postgiro 53 33-2. Helår kostar då 24 mk, halvår 13 mk.

Annonsspriser (moms tillkommer):

Helsida 185:—, halvsida 110:—, kvartssida 65:—, småannonser 4:— per cm men minst 10:—.

Copyright resp. förf.

Tryckt hos

LJUSDALS TRYCK AB

Ljusdal 1971

INNEHÅLL:

Tron på helvetet 1

Ivan Troëng:

Tibetansk teknik 5

Brev från Helmer V. Nyberg 8

Claude Thorlin:

Det spökar! 10

Henning Karström:

Vägen till hälsa VI 13

Bokrecensioner 14

SM:

Teosofi? 16